

Jeg er tilbøielig til at troe, at det forholder sig saaledes, og navnlig er jeg villig til at indrømme som en Kilde til nogen Forlegenhed, hvad der nu kommer frem, nemlig, at Skolefonden endnu paa en anden Maade er bleven indviklet over Gyne, idet den har maattet gjøre Forskud til en anden Debitor, der befinder sig i en egen Stilling og synes vanskelig at finde. Men jeg kan ikke indsee, at dette berettiger den Mellemstørrelse, som Skolefonden ved denne Leilighed bliver, til at gjøre sit Forhold til Sorø Academie klart ved at forlange sig Gjælden skænket, fordi den selv er i en saadan Forlegenhed, at en anden Debitor formodentlig vil handle ligedan med den, saa at rimelignis ogsaa den kommer til at eftergive Gjælden. Jeg kan kun see, at naar det under Motiveringingen af dette Forslag af Ministeren er gjort gjældende, at man maa bestræbe sig for at klare deestlige Forhold og bringe dem paa det Rene, saa turde det være en mindre heldig Bet, som man her er slaaet ind paa; thi Forholdet bliver ikke herved klart. Det ene uklare Forhold drager nemlig, som det nu viser sig, det andet efter sig, saaledes, at dersom vi i god Tro til at faae disse Forhold bragte paa det Rene, stemte for at stryge den nu omhandlede Gjæld, saa udsatte vi os for et nyt Spørgsmaal med Hensyn til det ligesaa uklare Forhold angaaende, hvem der skal bære, hvad Skolefonden har forskudt for den lærde Skole paa Island.

Den høitærede Minister har gjort gjældende, at allerede det, at der ingen Rente er svaret af Capitalen, er i Grunden en Gave, og det skal jeg vistnok langtfra negte, og jeg maa tvertimod være ganske enig med ham, naar han tydede hen til, hvad uden Tvivl en Regnemester med Lethed strax vilde kunne vise i bestemt Tal, men hvad jeg ikke er istand til saaledes i Dieblirket med behørig Klarhed at fremsætte, at ved et saadant rentefrit Laan en Sum af 116,000 Rbd. i Grunden snart kan være givet bort een Gang. Men jeg maa derved dog tillade mig at mene, at der er stor Forskiel paa at give dem bort een Gang, og at give dem to Gange, stor Forskiel paa, hvad Akademiet har tabt ved i en Deel Aar at overlade Skolevæsenet disse 116,000 Rbd.

uden Renter, og hvad det end yderligere vilde tabe var endnu at give Skolevæsenet hele den oprindelige Capital til, som det tvertimod kunde være ønskelig at see komme tilbage til en saa adelmøbig Ublaaner.

Det har ogsaa været antydet som et Led i den høitærede Ministers Tankegang, at der vilde komme en vis Usikkerhed ind i den fremtidige Afgjørelse af Sorø Academies Bestemmelser og Forhold, saalange man ikke vidste, hvorledes der skulde forholdes med disse 116,000 Rbd. Han yttrede sig, om jeg ikke feiler, saaledes, at noget Sligt vilde opstaae, naar man skulde til Afgjørelsen af Anvendelsen af Sorø Academies Pengeindtagter og „Overskud“. Og det er vist nok, at der saa vil fremkomme en vis Uklarhed. Men jeg veed overhovedet ikke, hvorledes der kan være Tale om en Stiftelses „Overskud“, førend man klart har afgjort, hvad den er bestemt til; der kan derfor nærmest kun komme Uklarhed om, hvormeget Sorø Academie, naar man vil tage Alt med, overhovedet har at disponere over, men hvilket Altsammen indtil videre, indtil Afgjørelse træffes af den dertil berettigede Myndighed, uden Undtagelse, Skilling og Penninge med, ikke udgjør Sorø Academies Overskud — jeg har idetmindste aldrig seet det udgivet derfor i noget Regnskab, hverken for nogen fysisk eller moralsk Person — men Sorø Academies retmæssige Eiendom, dets Fond og dets Indtagter. Den Uklarhed, som derved skulde fremkomme med Hensyn til Beslutningen om selve Akademiets Bestemmelse, og som skulde lattes og fjernes, naar man efter Reglen *detractis detrahendis* strax sit taget bort, hvad der maatte ansees som en usikker Fordring, vil derimod vel kunne siges i en vis Forstand at være tilstede, men ogsaa kun i den Forstand, at man overhovedet, hvad den ærede Minister ifølge sit Forslag og sin Tankegang ikke holder paa, holder sig til det saakaldte Skuffesystem. Jeg har nu rigtig nok megen Erbødighed for dette Skuffesystem, som det sædvanligen lidt haanligen kaldes, jeg troer, at det sjældent skuffer, og at det tvertimod mangen Gang turde været meget hensigtsmæssigt for en og anden Embedsmand, om han havde een Skuffe til Kas-